

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา*

MANAGEMENT ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF THE
ADMINISTRATOR UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2: A
CASE STUDY OF A PRIMARY SCHOOL IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

ชมนุช พุฒินทร เอกเกื้อบุญ^{1*}, สรสิริ วรวรรณ¹, Yifei Fan¹, ณดา ทับทิมจรรณ², นิตยา เกิดแย้ม³,
ธันวิตา สิริวรภัทร พุทธพงษ์ศิริพร⁴, ประวิทย์ ศรีหนองหว้า⁵, Zeyuan Yu⁶, Xiujin Guo⁶

Chompunoot Putinatr Ekkuboon^{1*}, Sornsiri Voravarn¹, Yifei Fan¹, Nata Tubtimcharoon², Nittaya Kerdyam³,
Thunwita Sirivorapat Puthpongssirip⁴, Prawit Srinongwa⁵, Zeyuan Yu⁶, Xiujin Guo⁶

¹คณะครุศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

¹School of Education, Panyapiwat Institute of Management, Nonthaburi, Thailand

²คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

²Faculty of Management Sciences, Panyapiwat Institute of Management, Nonthaburi, Thailand

³สำนักงานการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

³The office of General Education, Panyapiwat Institute of Management, Nonthaburi, Thailand

⁴คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

⁴Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management, Nonthaburi, Thailand

⁵โรงเรียนสาธิตสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

⁵Panyapiwat Institute of Management Demonstration School, Nonthaburi, Thailand

⁶วิทยาลัยนานาชาติจีนสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ นนทบุรี ประเทศไทย

⁶International Chinese College, Panyapiwat Institute of Management, Nonthaburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: chompunootput@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 คน โดยเจาะจงเลือกตามความสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 24 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$) สะท้อนให้เห็นว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างความไว้วางใจ และเป็นแกนหลักของการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และอีก 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักนิติธรรม ($\mu = 4.48, 4.40, 4.35, 4.06$, และ 3.92) ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากเป็นหลักสำคัญที่ใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมมือกันดำเนินการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ มีความเป็นกลาง เสมอภาค เท่าเทียมกันและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประโยชน์ส่วนรวม

คำสำคัญ: การบริหารงานโรงเรียน, หลักธรรมาภิบาล, กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to study Management According to the Principles of Good Governance of the Administrator under the Primary Educational Service Area Office 2: A Case Study of a Primary School in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. This is a survey research. The research participants consisted of 12 individuals, including servant teachers and educational personnel from a Primary School in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, selected through purposive sampling of volunteers. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire, often referred to as a Likert scale, with 24 items. The statistics used in data analysis were the mean and standard deviation. The findings are as follows: The Management According to the Principles of Good Governance of the Administrator under the Primary Educational Service Area Office 2: A Case Study of a Primary School in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, the highest level ($\mu = 4.30$); when considering each aspect, it was found that the top one with the highest is Ethics ($\mu = 4.58$) reflecting the importance of honesty in building trust and the effective and sustainable performance of duties, and the Transparency, Value for Money, Accountability, Participation, and Rule of Laws with the high level ($\mu = 4.48, 4.40, 4.35, 4.06$, and 3.92). Indicate of Management According to the Principles of Good Governance, because it is an important principle used as a guideline to make work efficient and effective, it is a process in which administrators, servant teachers, and educational personnel must cooperate in carrying out their duties, following rules, equal, and using limited resources to create maximum benefit for the public interest.

Keywords: School Administration, Good Governance, Case Study of Primary School

บทนำ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้นำหลักการบริหารงานที่ดีหรือ ธรรมาภิบาล (Good governance) มาบรรจุไว้ในมาตรา 76 วรรคหนึ่งและวรรคสอง “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพไม่เลือกปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม” (กมลวรรณ ศรีม่วง, 2560) (กมลวรรณ ศรีม่วง, 2560)

การกำหนดให้สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 (ปริญญา ยกพล, 2563) ทำให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารอย่างเต็มที่ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่สถานศึกษาควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา (กมลวรรณ ศรีม่วง, 2560) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค สุจริต มีกฎเกณฑ์ กติกาที่จะทำให้เกิดความโปร่งใส ซื่อสัตย์ รวมถึงมีผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพ ตรวจสอบได้ (ภูษณาภรณ์ นาคทิพย์วรรณ และสมใจ สืบเสาะ, 2566) โดยหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักสำนึกรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า (กฤษฎา นิยมพลวัฒน์, 2568)

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล จึงเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของผู้บริหาร เพราะเป็นหลักการสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ การสร้างความน่าเชื่อถือและช่วยเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษา (ภูษณาภรณ์ นาคทิพย์วรรณ และสมใจ สืบเสาะ, 2566) ในปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สถานศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อบริหารสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า และเกิดประสิทธิผล (เกรียงไกร เอกเกื้อบุญ, 2568) แต่ในสถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมตามหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นคือ “ผู้บริหาร” ผู้บริหารนับได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงานแล้ว ยังควรสร้างความรับรู้ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล (พชรมน ชื้อตรง, 2562) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละแห่งอาจมีการบริหารงานแตกต่างกัน ตามประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษานั้น ๆ จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารประสบปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (เกรียงไกร เอกเกื้อบุญ และคณะ, 2567)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางและเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลซึ่งจะก่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 คน โดยเจาะจงเลือกตามความสมัครใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ข้อคำถามครอบคลุมหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน จำนวน 24 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) อยู่ที่ 0.60

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมแนบตัวอย่างแบบสอบถาม กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล และช่องทางในการติดต่อผู้วิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอีกมัลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายที่ได้แจ้งสมัครใจเข้าร่วม ตามช่องทางในการติดต่อผู้วิจัย
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออนไลน์ (google form) ส่งผ่านทางอีเมลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคล โดยระบุระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม
4. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557)

4.50 - 5.00 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์โดยมีรายละเอียดแสดงตามตารางที่ 1 และ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	N=12		ระดับ	อันดับ
	μ	σ		
ด้านหลักนิติธรรม	3.92	0.07	มาก	6
ด้านหลักคุณธรรม	4.58	0.33	มากที่สุด	1
ด้านหลักความโปร่งใส	4.48	0.30	มาก	2
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.06	0.16	มาก	5
ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.35	0.41	มาก	4
ด้านหลักความคุ้มค่า	4.40	0.28	มาก	3
รวม	4.30	0.11	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายด้านและรายข้อตามอันดับ

ด้าน	รายการประเมิน	N=12		ระดับ
		μ	σ	
ด้านหลักคุณธรรม	1. ผู้บริหาร บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องมีคุณธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.83	0.37	มากที่สุด
	2. ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างยุติธรรม	4.08	0.28	มาก
	3. ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมามีความซื่อสัตย์สุจริต	4.92	0.28	มากที่สุด
	4. ผู้บริหารไม่ละเลยหรือละทิ้งหน้าที่ที่รับผิดชอบ	4.50	0.50	มากที่สุด
	รวม	4.58	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่ง
หนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายด้านและรายข้อตามอันดับ (ต่อ)

ด้าน	รายการประเมิน	N=12		ระดับ
		μ	σ	
ด้านหลักความโปร่งใส	1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการบริหาร	4.25	0.43	มาก
	2. ผู้บริหารมีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำงานอย่างเหมาะสมและโปร่งใส	4.83	0.37	มากที่สุด
	3. ผู้บริหารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเสมอ	4.08	0.28	มาก
	4. ผู้บริหารเปิดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบเสมอ	4.83	0.37	มากที่สุด
	5. ผู้บริหารมีระบบติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมและตรวจสอบได้	4.42	0.49	มาก
	รวม	4.48	0.30	มาก
ด้านหลักความคุ้มค่า	1. ผู้บริหารมีการบรรจุครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.42	0.49	มาก
	2. ผู้บริหารมีการนำเทคนิควิธีการบริหารงานแบบใหม่ ที่เห็นว่าเหมาะสมมาใช้สำหรับบางงานในสถานศึกษา	4.25	0.43	มาก
	3. ผู้บริหารมีการบริหารจัดการที่ได้ผลงานที่คุ้มค่า เมื่อเทียบกับเป้าหมาย งบประมาณ และเวลาที่ใช้ไป	4.83	0.37	มากที่สุด
	4. ผู้บริหารจัดสรรตำแหน่งบุคลากรผู้มีความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม	4.08	0.28	มาก
	รวม	4.40	0.28	มาก
ด้านหลักความรับผิดชอบ	1. ผู้บริหารมีการจัดระบบโครงสร้างขององค์การในรูปแบบการกระจายอำนาจ	3.83	0.69	มาก
	2. ผู้บริหารมีการจัดทำคำสั่งสถานศึกษาให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ได้รับทราบ	4.83	0.37	มากที่สุด
	3. ผู้บริหารมีการวางนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนงานชัดเจน	4.08	0.28	มาก
	4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญในการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.67	0.47	มากที่สุด
	รวม	4.35	0.41	มาก
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นการบริหารงานร่วมกัน	4.00	0.00	มาก
	2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.33	0.47	มาก
	3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานในหน่วยงาน	4.00	0.00	มาก
	4. ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนรับรู้ในผลงานและจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน	3.92	0.64	มาก
	รวม	4.06	0.16	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายด้านและรายข้อตามอันดับ (ต่อ)

ด้าน	รายการประเมิน	N=12		ระดับ
		μ	σ	
ด้านหลักนิติธรรม	1. ผู้บริหารมีความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.00	0.00	มาก
	2. ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตน ตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา	3.92	0.64	มาก
	3. ผู้บริหารใช้กฎหมาย กติกาต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายระเบียบวินัย ด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค	3.88	0.69	มาก
รวม		3.92	0.07	มาก

จากตารางที่ 2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$) และอีก 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักนิติธรรม ($\mu = 4.48, 4.40, 4.35, 4.06, 3.92$) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ มาก 1 ข้อ โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมามีความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องมีคุณธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่ละเลยหรือละทิ้งหน้าที่ที่ได้รับผิด และผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างยุติธรรม

1. ด้านหลักความโปร่งใส การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ มาก 3 ข้อ โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ผู้บริหารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบเสมอ และผู้บริหารมีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำงานอย่างเหมาะสมและโปร่งใส รองลงมาคือ ผู้บริหารมีระบบติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมและตรวจสอบได้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร และชุมชน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการบริหาร และผู้บริหารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเสมอ

2. ด้านหลักความคุ้มค่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ มาก 3 ข้อ โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการที่ได้ผลงานที่คุ้มค่า เมื่อเทียบกับเป้าหมาย งบประมาณ และเวลาที่ใช้ไป รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการรณรงค์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารมีการนำเทคนิควิธีการบริหารงานแบบใหม่ ที่เห็นว่าเหมาะสมมาใช้สำหรับบางงานในสถานศึกษา และผู้บริหารจัดสรรตำแหน่งบุคลากรผู้มีความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม

3. ด้านหลักความรับผิดชอบ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ มาก 2 ข้อ โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการจัดทำคำสั่งสถานศึกษา ให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ได้รับทราบ และผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญในการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการวางนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนงานชัดเจน และผู้บริหารมีการจัดระบบโครงสร้างขององค์กรในรูปแบบการกระจายอำนาจ

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นการบริหารงานร่วมกัน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนรับรู้ในผลงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน

5. ด้านหลักนิติธรรม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ผู้บริหารมีความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการชี้แจงให้ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนตามกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา และผู้บริหารใช้กฎหมาย กติกาต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายระเบียบวินัยด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่า “ภาพรวมของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และอีก 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และ ด้านหลักนิติธรรม” สามารถสรุปประเด็นจากข้อค้นพบได้ ดังนี้

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมามีความซื่อสัตย์สุจริต โดยยึดหลักความถูกต้องมีคุณธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างความไว้วางใจและเป็นแกนหลักของการปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี โพธิ์คำ ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรม การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ (วารุณี โพธิ์คำ, 2563)

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบเสมอ รวมถึงมีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำงานอย่างเหมาะสมโปร่งใสตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้บุคลากร ชุมชน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการบริหาร ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย รวมถึงการส่งเสริมและรักษาระดับความโปร่งใสในทุกมิติของการปฏิบัติหน้าที่ และการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรเกิดขึ้นในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกรียงไกร เอกเกื้อบุญ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระงานในของตนเอง มีการประชุมบุคลากรเป็นประจำทุกเดือนเพื่อชี้แจง และวางแผนการทำงานร่วมกันทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่โปร่งใสตรงไปตรงมา และสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี โพธิ์คำ ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการโดยเคร่งครัดเป็นองค์ประกอบของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ผู้บริหารจะต้องร่วมคิดร่วมทำกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (วารุณี โพธิ์คำ, 2563) และยังมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกรียงไกร เอกเกื้อบุญ, ฉันทนันท์ จันทร์ทรงพล และจักรพงษ์ เปี่ยมเมตตา ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนวังชะโดสุภารส ราษฎร์ อนุเคราะห์ และได้เสนอกรอบแนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในงานของข้าราชการครูประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยหลักคุณธรรมในระหว่างปฏิบัติงานผู้ประเมินมีหน้าที่ให้คำแนะนำในการทำงานต่าง ๆ และผู้ถูกประเมินต้องมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และ 2) ปัจจัยด้านความ

โปร่งใส โดยทุกคนในองค์กรสามารถรับรู้ความเคลื่อนไหวความเป็นไปภายในองค์กรในแนวทางเดียวกันและกระบวนการทุกกระบวนการต้องสามารถตรวจสอบได้ (เกรียงไกร เอกเกื้อบุญ และคณะ, 2567)

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการบริหารจัดการที่ได้ผลงานที่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับเป้าหมาย งบประมาณ และเวลาที่ใช้ไป รวมถึงมีการรณรงค์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีพรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสนับสนุนหลักการทำงานของครูที่ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาในด้านขอบข่ายภารกิจต่างๆ ที่ส่งเสริมหลักสูตรนโยบายทางการศึกษา (พระศรีพรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง), 2556) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลวรรณ ศรีม่วง ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน (กมลวรรณ ศรีม่วง, 2560)

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารมีการจัดทำคำสั่งสถานศึกษาให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ได้รับทราบ และผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญในการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิตยา คงเกษม ปฏิธรรม สำเนียง และวรกฤต เกื้อนช้าง ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่ม เครือข่ายพระบางเจ้าพระยา เมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายและต้องปฏิบัติหน้าด้วยความรับผิดชอบปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ของสถานศึกษาอยู่เสมอ (นิตยา คงเกษม และคณะ, 2563)

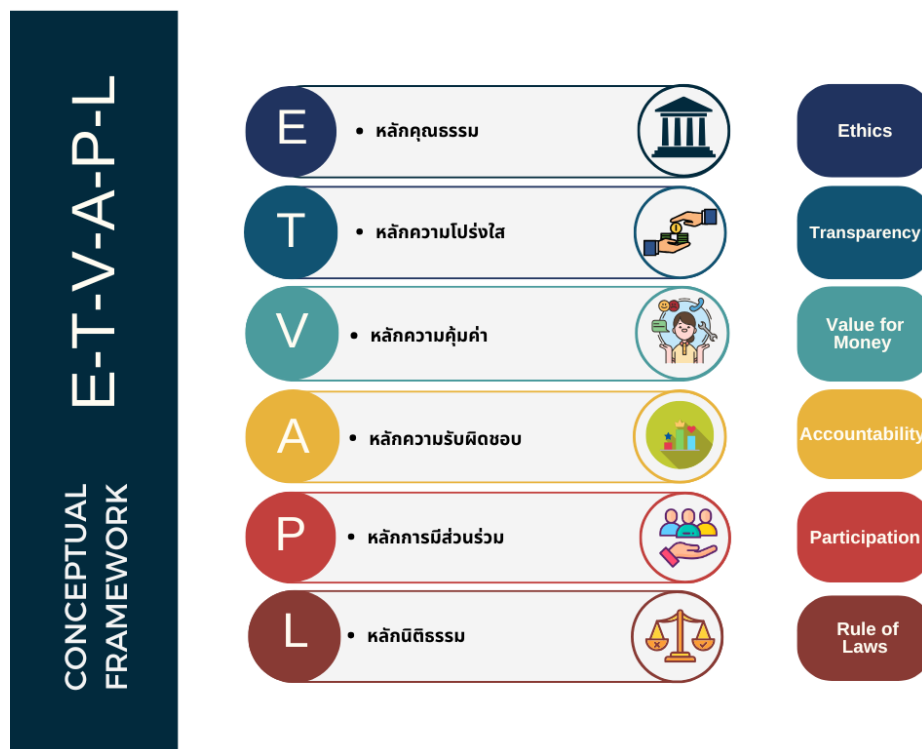
ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นการบริหารงานร่วมกัน มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้ในผลงานและจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นำชัย รัตริโชติ ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการบริหารในโรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของคณะครู ผู้ปกครองและชุมชนจึงได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาได้มีโอกาสร่วมวางแผน กำหนดนโยบาย ร่วมแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจในแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้แก่ผู้ปกครองหรือชุมชน ตลอดจนเปิดช่องทางในการแสดงความคิดเห็นจากชุมชนและผู้ปกครองในการเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ (นำชัย รัตริโชติ, 2564)

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ผู้บริหารมีความยุติธรรมใช้กฎหมาย กติกาต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายระเบียบวินัยด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อธิรัตน์ ไกรนรา ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศ

สมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุด คือ หลักนิติธรรม (อิรารัตน์ ไกรนรา, 2560) และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ นำชัย ราตรีโชติ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน โรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” ผลการวิจัยพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” ด้านหลักนิติธรรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการบริหารในโรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์” ยึดระเบียบทางราชการในการปฏิบัติงาน มีการชี้แจง แนะนำแนวทางให้บุคลากรใน สถานศึกษา ได้ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับระเบียบทางราชการ (นำชัย ราตรีโชติ, 2564)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา แห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เรียกว่า E-T-V-A-P-L โดยการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลตามกรอบ แนวคิดนี้ มีจุดเริ่มต้นที่สำคัญโดยการใช้หลักคุณธรรม (Ethics) เป็นหลักเริ่มต้น ตามด้วย หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักนิติธรรม (Rule of Laws) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน เพราะเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างความไว้วางใจ และเป็นแกนหลักของการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) จากผลจากการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากดังนั้นควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ศรีม่วง. (2560). การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กฤษฎา ฉิมพลีวัฒน์. (2568). การประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาวิทยาลัยชุมชนอย่างยั่งยืน. วารสารสังคมพัฒนศาสตร์, 8(1), 60-73.
- เกรียงไกร เอกเกื้อบุญ. (2568). การศึกษาระดับความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. ใน รายงานการประชุมวิชาการ และเผยแพร่ผลงานวิจัยคัดสรร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 9 และระดับนานาชาติครั้งที่ 5. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.).
- เกรียงไกร เอกเกื้อบุญ และคณะ. (2567). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2: กรณีศึกษาโรงเรียนวังชะโดสุภารสาษฎ์ อนุเคราะห์. Journal of Arts Management, 8(3), 490-506.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 15). นนทบุรี: เอส อาร์พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- จิรารัตน์ ไกรนรา. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(2), 76-84.
- นำชัย รัตริโชติ. (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนเสนา “เสนาประสิทธิ์”. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา คงเกษม และคณะ. (2563). แนวทางการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพระบางเจ้าพระยา เมือง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. บัณฑิตศึกษปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8(3), 72-75.
- ปริญญญา ยกพล. (2563). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พชรมน ชื้อตรง. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 5. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระศรีพรรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง). (2556). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภูษณาภรณ์ นาคทิพย์วรรณ และสมใจ สืบเสาะ. (2566). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 128-141.
- วารุณี โพธิ์คำ. (2563). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า. วารสารบัณฑิตศึกษา มจร. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 5(1), 53-62.